

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 6260

Tarih : 09.07.2024

14258

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

Bilindiği üzere, silahlı çatışmalar sırasında sivilin korunması, uluslararası insan hakları ve insancıl hukukun temel prensiplerinden biridir. Sivillerin hedef alınması ya da bu tür saldırılarda hayatını kaybetmesi, devletlerin sorumluluğunu ve hesap verebilirliğini gündeme getirir. Bu tür olaylar, devletlerin savaş hukukuna uyumunu sorgulatarak uluslararası toplumu harekete geçmeye zorlar.

İnsan hakları gözlemcisi olan Uluslararası Af Örgütü'nün; Somali'de Eş Şebab cihatçıları ile Somali güvenlik güçleri arasındaki şiddetli kara çatışmalarından sonra 18 Mart 2024 tarihinde, ülkenin güneyindeki Aşağı Şabel bölgesindeki Bağdad köyü yakınlarına yapılan dron saldırısı hakkında çarpıcı açıklamaları olmuştur.

“Somali: 23 Sivilin Türkiye Dronlarıyla Yapılan Saldırılarda Öldürülmesi Savaş Suçu Kapsamına Girebilir” başlıklı söz konusu açıklamada; Somali'de Türkiye dronları ile desteklenen askeri operasyonlar sırasında gerçekleştirilen ve 23 sivilin öldürülmesine yol açan iki saldırının savaş suçu olarak soruşturulması gerekliliğinin altı çizilmektedir. Açıklamada “TB-2 dronunun kontrolünün Türkiye güçlerinde mi Somali güçlerinde mi olduğu bilinmiyor. Somali hükümetinden bir kaynak Uluslararası Af Örgütü'ne, El Şebab'a karşı yürütülen operasyonlar sırasında TB-2'leri Ulusal İstihbarat ve Güvenlik Ajansı üyelerinin uçurduğunu söyledi. Ancak 2022'de, BM Somali Uzman Heyeti, Türkiye hükümetinin, Türkiye'nin BM'nin silah ambargosunu ihlal edecek şekilde Somali'ye dron transfer etmediğini, “terörle mücadele” kapsamında dronları kendilerinin kullandığını bildirdiğini raporladı. Yine 2022'de, dönemin İçişleri Bakanı, şu an Dışişleri Bakanı olan Ahmed Muallim Fiqi'nin dronları Türkiye güçlerinin kullandığını, hedeflerin ise Somali komutanları tarafından bildirildiğini söylediği belirtildi. Türkiye son yıllarda Somali'ye askeri ekipman ve destek sağlamaktadır. Uluslararası Af Örgütü'nün Kanıt İnceleme Laboratuvarı tarafından coğrafi

konumu belirlenen uydu görüntüleri ve videolar, Türk TB-2 dronlarının henüz 12 Eylül 2022 gibi erken bir tarihte Mogadişu Uluslararası Havalimanı pistinde olduğunu gösteriyor. Somali silahlı kuvvetlerinin “Gorgor” biriminin Türkiye’nin Mogadişu’daki Türksom Kampı’nda yıllarca süren eğitiminin ardından iki ülke Şubat 2024’te Savunma ve Ekonomik İş birliği Çerçeve Anlaşması’nı imzaladı” denmektedir.

Son olarak açıklamada; Uluslararası Af Örgütü’nün silah araştırma uzmanının, mühimmat kalıntılarının fotoğraflarına dayanarak, saldırının TB-2 dronlarından atılan MAM-L kanatlı bombalarla gerçekleştirildiğini doğruladığı da ifade edilmektedir.

Bu bağlamda:

1. Söz konusu iddialar doğru mudur? Bahse konu mühimmatlar Türkiye’de mi üretilmektedir?
2. El Şebab’a karşı yürütülen operasyonlarda Türkiye rol almış mıdır?
3. Söz konusu TB-2’leri dronlarının kontrolü hangi ordu güçlerindeydi? Türkiye mi, Somali mi?
4. Bahse konu TB-2’ler Somali’ye satılmış mıdır yoksa devir mi edilmiştir?
5. 18 Mart 2024 tarihinde 23 sivilin ölümüne ve 17 sivilin yaralanmasına neden olan saldırılar hakkında bir soruşturma başlatıldı mı ve sonuçları nelerdir?
6. Sivil kayıplar hakkında ne tür önlemler alındı ve bu kayıpların önlenmesi için hangi tedbirler uygulanıyor? Bu tür saldırıların tekrarını önlemek için ne tür adımlar atılacak?
7. Somali ile askeri iş birliği çerçevesinde gelecekte bu tür olayların yaşanmaması için hangi düzenlemeler yapılacaktır?